

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Шашенкової Аліни Олегівни

«Соціо-емоційна компетентність як чинник розвитку саморегуляції студентів», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 053 – «Психологія»

Представлена для рецензування робота Шашенкової Аліни Олегівни є актуальною та значущою, адже присвячена важливій для молодого покоління темі. Порушена дисертанткою проблематика соціо-емоційної компетентності дає відповідь на питання: що необхідно молодій людині для набуття балансу із внутрішнім та зовнішнім світом в сучасному трансформаційному суспільстві? А. О. Шашенковою надано розгорнуту відповідь на це питання, а також на низку інших важливих запитань.

Дисертаційна робота характеризується високим евристичним потенціалом, адже розширює межі наукового пізнання в сфері вікової та педагогічної психології. Робота відзначена високим рівнем наукової новизни та теоретичної цінності.

Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна дисертаційної роботи сформульована коректно. В роботі вперше: розроблено авторську модель соціо-емоційної компетентності й узгоджений із нею однойменний опитувальник, доведено роль соціо-емоційної компетентності в контексті розвитку саморегуляції студентів, а також оптимізації їх копінг-поведінки; розширено уявлення про: соціо-емоційну компетентність як особливий психологічний конструкт, а також особливості прояву соціо-емоційної компетентності, різних видів саморегуляції та копінг-поведінки студентів в залежності від профілю навчання; уточнено: сутнісні елементи соціо-емоційної компетентності, структуру стресоподолання, а також психолого-корекційні методи розвитку соціо-емоційної компетентності студентів; дістала подальшого розвитку характеристика студентського віку.

Представлені формулювання новизни є точними та відповідають поставленим завданням та отриманим висновкам. Практична значущість роботи полягає у створенні та впровадженні програми оптимізації саморегуляції здобувачів вищої освіти шляхом розвитку їх соціо-емоційної компетентності.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності загалом

Робота А. О. Шашенкової має чітку й послідовну структуру, представлена вступом, трьома розділами, висновками до них, загальними висновками і списком використаних джерел.

У вступі сформульовано актуальність досліджуваної проблематики, науково коректно окреслено мету, яка конкретизується у завданнях, визначено об'єкт та предмет, представлено систему використаних у роботі дослідницьких методів, розкрито наукову новизну та практичну значущість результатів дослідження.

У першому розділі дослідження проаналізовано поняття «соціо-емоційна компетентність», показано її зв'язок із саморегуляцією особистості у студентському віці.

У другому розділі дисертанткою схарактеризована організацію та методологію вивчення соціо-емоційної компетентності, саморегуляції та копінг-поведінки студентів. Автором на статистично високому рівні доведена взаємозалежність між переліченими конструктами в студентському віці, досліджені особливості їх прояву в залежності від профілю навчання здобувачів вищої освіти.

У третьому розділі А. О. Шашенковою представлені результати впровадження програми з оптимізації саморегуляції студентів шляхом розвитку їх соціо-емоційної компетентності, ефективність якої статистично доведена.

У роботі представлено розгорнуті висновки, що узагальнюють її зміст, є логічними, віддзеркалюють основні результати дисертаційного дослідження.

Беззаперечно, в ході виконання дослідження досягнуто поставленої мети, отже дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційна праця відповідає паспорту спеціальності, за якою вона подана до захисту. Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Психологія розвитку суб'єктів педагогічного процесу» (державний реєстраційний номер 0121U100712 від 20.01.2021 р.).

Повнота викладення наукових положень, висновків та рекомендацій дисертації в опублікованих працях

Основні положення та висновки дослідження викладені у 4 наукових працях, в яких повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає чинним вимогам. Публікації автора повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертаційної роботи. Порушень академічної доброчесності у публікаціях автора та дисертації виявлено не було.

Представлений аналіз дисертаційного дослідження А. О. Шашенкової дозволяє констатувати, що воно виконано на високому науковому рівні, а отримані нові науково обґрунтовані експериментальні результати є суттєвим внеском у вікову та педагогічну психологію.

Дисертаційне дослідження, виконане Шашенковою Аліною Олегівною за темою «Соціо-емоційна компетентність як чинник розвитку саморегуляції студентів», є самостійним, завершеним, творчим науковим дослідженням, яке відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року, а її автор – Шашенкова Аліна Олегівна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 – «Психологія».

Рецензент:

доктор психологічних наук,
професор кафедри психології
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди

Марат КУЗНЕЦОВ

Підпис
засвідчує:

11.12.2023